

פרוטוקול מס' 3/53

מישיבת ועדת הכספים

ביום ג', ט"ז באדר א' תשי"ט - 24.2.59 בשעה 9.00

- נכחו : חברי הוועדה:
- י. גורי - יו"ר
 - מ. אולמרט
 - י. אפרתי
 - י. בדר
 - א. בהיר
 - א. כהן
 - ש. לורנץ
 - ז. סוזאייב
 - מ. קלמר
 - י. רוקח
 - ח. רובין

- מוזמנים:
- מר שרון - מטעם האוצר
 - מר אבולעפיה - מטעם האוצר
 - מר לוין - מטעם אגף הנכסים
 - מר סירקיס - מטעם אגף הנכסים
- המשך הדיון בתקציב.

סדר-היום:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

י. בדר:
 בזמן שאנו יושבים ודנים כאן בענינים כה חשובים, מתרחשים בארץ דברים מוזרים. רק היום קראתי בעתון, כי שר האוצר מבלי לחכות להחלטה פורמאלית של הממשלה, ובהסתמכו על וועדת ה-13, החליט להרים את מסי העקיפין בגובה של 40 מיליון ל"י.
 מן הדצוי שלא רק העתונות, אלא גם וועדת הכספים, תקבל אינפורמציה מלאה בענין זה, וללא דיחוי.

היו"ר י. גורי:
 מחר יופיע לפנינו שר האוצר. נוכל להציג שאלה זו בפניו. אולם ברצוני להוסיף, שאין אדוני יכול להתרעם על דברים אלה, מאחר שמעולם לא חובאו לאישורנו צווי מכס המתפרסמים.

י. בדר:
 אם העתונות יכלה לקבל אינפורמציה זו, דומני כי גם אנו יכולים לקבלה.

ח. רובין:
 ברצוני להעלות שאלה אחרת: בזמנו התחלנו לדון בפרשת האופציה של "דשנים". הדיון נפסק עם צאתו של שר האוצר לחו"ל, אולם גם לאחר שובו לא נתחדש הדיון. בינתיים נתפרסמה ידיעה, כי הענין סולק מסדר היום גם בגלל אי-רצון המשקיעים וגם בגלל החוקים האמריקניים. מחובתנו לסיים את הדיון. הדבר הועבר אלינו מן הכנסת ועלינו להחזירו לכנסת.

היו"ר י. גורי:
 נכון. הסעיף ממשיך לעמוד על סדר היום של הוועדה, ורק מפני חוסר זמן אין אנו מתפנים לדון בו.

מב שרונ:

אשר לענין העובדים הזמניים והארעיים. כוון הוא, שלפני שנים מספר העמידו המשרדים את נציבות הש"י בפני עובדה, לאחד שקיבלו עובדים בעובדים ארעיים. בשנותיים האחרונות נשתנה המצב. העובד הארעי נלקח אך ורק לעבודה ארעית, ומבלי שיישלח על ידי הלשכה - אין המשרד יכול לקבלו. קשה להצביע על מקרים שעובד ארעי נעשה עובד קבוע, על כל פנים בשנה האחרונה. כוון שאם מתפנית משרה בדרגות הנמוכות - הוא יכול להתקבל אליה. לא כן כשהמדובר הוא במשרה בדרגה גבוהה, אותה אפשר לקבל אך ורק באמצעות מכרז. כאן לא יכול העובד הארעי אף להעמיד את מועמדותו.

באגף מטבע חוץ המדובר ב-3 עובדים ארעיים בלבד.

י. גדר:

לא אחת מתקבל כעובד ארעי עולה חדש, בעל השכלה, מומחה, שהוא מעל לגיל חמשים. רוצים לתח עבודה לעולה זה, אלא שבגלל הגיל הגבוה אין רוצים לתת לו קביעות. על כן הייתי מזהיר את חברי הוועדה מלהדגיש יתר על המידה את ההבדלים שבין עובד קבוע לבין עובד ארעי.

מב שרונ:

הייתי מעדיף ששאלתו של ח"כ דיין בענין מספר העובדים בחו"ל תופנה למשרד החוץ.

מ. קלמר:

שאלה נוספת: האין מקום למזג את המחלקה ליבוא וייצוא הן במשרד מסחר ותעשייה והן

במשרד האוצר?

מב שרונ:

מחלקה זו ממוזגת. העברנו אותה לבנין מסחר ותעשייה, אך היא ממוזגת על חשבון האוצר.

ועתה לשאלתו של ח"כ רוקח בענין ההוצאות הכלליות המסתכמות בסך של שמונים אלף ל"י. צננין האוצר יושבות כמה וכמה מחלקות. השירותים הניתנים משותפים לכל היחידות. אין באפשרותנו למדוד מה מוציאה כל אחת מן היחידות על בקיון, טלפון, החזקה, חשמל ועוד. על כן איחדנו את כל ההוצאות הללו והכנסנון לסעיף אחד.

הינ"ר י. גורדי:

ברצוני להגיד לח"כ קלמר, כי במשק בעל היקף כה גדול המעסיק חמשים אלף עובדים, מן התברר שמדי שנה בשנה יועסקו עובדים ארעיים. אי אפשר להניף את הגרזן על כל העובדים הארעיים, כי על ידי כך אנו עלולים לחבל בפעולות חשובות.

העובדה שהעובד הארעי אינו יכול להגיש את מועמדותו למכרז - יש בה משום אפליה לרעה.

י. רוקח:

לא רק אפליה לרעה, אלא ממש אי-צדק.

אני מבין שנעשות במדינה עבודות ארעיות, כמו למשל במע"ץ. זו עבודה שמטבע ברייתה היא ארעית. אולם במשרדים אחרים יכולה העבודה להתחלק בין העובדים הקבועים.

מב שרונ:

בענין המכרז יש כאן אי-הבנה כינינו. ברור, כי אנו שלא כנציבות השירות מעוניינים להשאיר בעבודה אותו עובד ארעי, שנמשך הזמן רכש לו נסיון בעבודה זו. אולם מה שהסברתי לא היה אלא עמדת הנציבות. ומה אומרת הנציבות? אין העובד הארעי יכול להגיש מועמדותו לאותה עבודה שהוא במשך הזמן התמחה בה. הוא יכול להגיש מועמדות לכל משרה אחרת.

י. רוקח:

אני מציע לתקן את שם הסעיף, ובמקום "הוצאות כלליות" שייכתב - "השתתפות בהחזקת הבית".

הי"ר י. גורדי:

אנז עובדים לתקציב אגף הנכסים.

מ. אולמרט:

כבר דובר על העובדים הארעיים, ולא אכנס לבעיה זו, אולם שאלתי היא: מה פירוש עובדים מחליפים ועובדים ארעיים? האם אין הדברים זהים?

נוסף לכך מופיעים כאן סעיפים שונים, שנדמה לי, כי אין הבדל ביניהם. האחד - השחתפות בהוצאות נסיעה לעבודה. כן יש סעיף של נסיעות בארץ בסכום של 245 אלף ל"י. כן יש לאגף הנכסים 15 מכוניות ו-4 קטנועים ונדסק לכך שכר הנהגים בסך של 52 אלף ל"י.

אני חולק על כך, שלרשות הפיתוח יש צורך ב-19 כלי רכב כדי לפקח על בניניה בשטח העירוני. כן אין לרשות הפיתוח צורך בכלי רכב אלה לשם פיקוח על קרקעותיה, כי רשות הפיתוח העבירה את קרקעותיה אם למשרד החקלאות ואם לקרן הקיימת. גם בפרדסים אין רשות הפיתוח מספלת. חלקם היא מכרה, ורק חלק קטן ביותר היא מספלת.

ועתה לסעיף פנסיה ופיצויים לעובדי רשות הפיתוח בסך של 440 אלף ל"י. לפי סך זה אפשר להניח, כי פוטרנו עובדים רבים ברשות הפיתוח.

ומה בענין הפועלים בחיקונים שוטפים. לפני שנתיים הגשתי לשר האוצר שאילתה בענין זה. רשות הפיתוח אינה מספלת בהחזקת הבתים שברשותה. הדיירים הגרים בבתיים אלה הם מסכנים עד מאד. ולמה איפוא מצויין כאן סכום כה גדול?

בפירוט המספלת בהחזקת הבית, כצראה הצריפונים שבקריה יש כפילות רבה. פעם מופיע סך המיועד לפועלי נקיון בסך 43 אלף ל"י. פעם שניה מופיע סך של 8000 ל"י לנקיון, החזקה וגיבנות. ואחר יש סעיף - פועלי משק, שזה שוב החזקת בית, נקיון והשגחה על ריהוט.

כן ברצוני לשאול: מה פירוש הדרכת עובדים? לשם מה הדרכה בעניינים אלה?

מ. קלמר:

בקרוב יבוצע ההסכם עם הקרן הקיימת. האם בלקחה עובדה זו בחשבון בתקציב זה?

בענין השטח העירוני, הרי כל הטיפול, פרט למכירתו, הועבר לעמידר. לשם מה איפוא 455 פקידים?

י. דוקח:

אינני מבין לשם מה סכום גדול כל כך לרכישת ספרות מקצועית?

ובענין הפנסיה ופיצויים לעובדים. גם אם הממוצע לפנסיה הוא 2000 ל"י, הרי אפשר בסכום זה לפטר 220 איש. זה סחנה גדולה.

מה פירוש אלף ל"י פיגורים? ומה פירוש הדרכה לעובדים?

מר שרון:

אשר לענין הספרות המקצועית. רבים הם המהנדסים והמשפטנים, והסכום המוצע לספרות מקצועית בהשוואה לעובדים המקצועיים אינו כל כך גדול. אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה, כי רק לפני חדשים אחדים נתקבלה החלטה בדבר תוספת לספרות מקצועית לאקדמאיים.

לשאלותיו של חבר הכנסת אולמרט. ענין העובדים המחליפים אינו מהווה תוספת. הורדנו מהשכר הכללי המגיע לעובדים שלנו סך של עשרת אלפים ל"י ואנו מועידים אותו לעובדים מחליפים, כי אנו עדים לחילופין רבים בעבודה זנו. אולם אין בזה כל תוספת.

אשר לנסיעות. ההשתתפות בהוצאות הנסיעה לעבודה
התחם למגזר הנכסטים כגון המסחריות והתעשיית, שהיא לאחד השביתת המפורסמת בדואר,
שלפני עלייתו לתת סגנון מסויים בהשתתפות בהוצאות נסיעה.

נסיעות בארץ, הכוונה לנסיעות מנהל המשרד או
סגן מנהל המשרד בתוקף תפקידם ממקום למקום.

דרכי שירות, כאן המדובר בפקידים נדרשים.

אשר לכלי הרכב עצמם. לרוב המדובר בסגורים
או ב"יפיים. על המחלקה הזאת לפקח על מחצבות, על המפקחים להיות יום יום
במקום. יש בארות-מים וכו'. המדובר בכל אזורי הארץ. המרחקים הם עצומים.

מב ל"י:
ענין מכירת קרקעות, מגרשים ובתים בכל
האזור הם בידי אגף הנכסטים. הסכום מגיע
ל-5 מיליון ל"י. כן יש ענין של פיקוח על מחצבות, על שטחי זיפזיף.
עמידה מספלת אך ורק בהשכרת דירות בערים הקטנות, אולם פרט לכך יש גם
ענינים אחרים, ובהם אנו מספלים: מכירת בתים, תכנון מגרשים וכו'.

אשר לענין הפיצויים והפנסיה. המדובר
ב-20%-25% מסכום המשכורת. עובדי רשות הפיתוח הם עובדי מדינה המושאלים
לרשות הפיתוח. רשות הפיתוח חייבת להפריש מתקציבה את הגימלאות בשביל
עובדי מדינה אלא על ידי תשלום. אנו משלמים זאת לממשלה, וזכויות הפקידים
משמרות בממשלה.

מב אבולעפיה:
נשאלנו לשם מה הפועלים שמתפקידם לספל
בתיקונים שוטפים. כבעל בית חייבת רשות
הפיתוח לבצע תיקונים בדירותיה. אם הגב דולף, מחובתה להשתתף בתיקונים
בשעור של חמשים אחוז. כל מה שמוטל על בעל בית פרטי לעשותו, מוטל גם
עליה, ואין היא יוצאת דופן.

המשך דשמה ס.א.

המשך דברי מר שרון

במס הכנסה אין מקבלים לעבודה אנשים אלא לאחר שעברו
קורס של 4 חודשים. והנסיון מראה, כי מפקח שעבר קורס כזה, רמת עבודתו
יצאשתו אל הקהל גבוהה יותר.

לשאלתו של מר קלמר ביחס למיזוג עם קק"ל, אני מרשה
לעצמי שלא להכנס לפרטי הענין כל עוד לא יסתיים המו"מ; כי מאז התחילו
להסתכן ידיעות על המו"מ אנו מוצפים בקובלנות וטענות של ועדי העובדים.
כאשר הענין יובא לכנסת, נביא בפניכם את כל האינפורמציה הדרושה.

ה' לוי' גור': אנו עוברים לסעיף הבא - הכנסות רשות הפיתוח. אני סבור
כי הכותרת "רכישה" פיתוח ומכירת נכסים" אינה משתלבת
במסגרת ההכנסות, כי רכישה הוא סעיף הוצאה ולא סעיף הכנסה.

ג. לוי': אני מוכן למחוק את המלים "רכישה ופיתוח".

א. קלמר': ברצוני לשאול מספר שאלות:
א) מה מצב הפעולה לגבי קרקעות הנפקדים?
ב) אח הטיפול ברכוש שבעיירות ובכפרים מסרתם לחברת
"עמידר". האם לא היה זה ראציונלי יותר, שכל הטיפול יתרכז בידיכם
או בידי "עמידר"?

ג) מהי המדיניות לגבי מכירות והחכרות? האם רשות הפיתוח
קבעה חנאים אחידים למכירת מגרשים גם בערים וגם בכפרים?

ד) ידוע לי כי אדם הרוצה לחכור קרקע מרשות הפיתוח
נזקק לאישור ממשרד העבודה. אינני מבין מדוע הכפילות הזאת. מדוע
לא תמסור כל פעולת ההחכרה למשרד העבודה או שהיא תעבור כולה אליכם?

ח. לוי': אני מבין שהאופוזטרפוס על נכסי נפקדים חדל להתקיים.
אבל מבחינה משפטית עודנו קיים, ובידו מופקד רכוש
הנפקדים. האופוזטרפוס על נכסי נפקדים מכר את כל הרכוש לרשות הפיתוח,
אך רשות הפיתוח לא שילמה את התמורה. עכשו מופיע כל שנה סכום מסויים
למשלם חוב זה. אבל הואיל ואין משלמים את הסכום, הוא מופיע בתורת הלוואה
לרשות הפיתוח, אם האופוזטרפוס רוצה להשקיע את כספו, הוא יכול להשקיעו
בתורת הלוואה לתקציב הפיתוח או באגרות של הממשלה, אבל לא ברשות הפיתוח,
כי על ידי כך הוא מוכר את הסובסידיון שלו. לכן אינני מקבל צורה זו של
הזמלת עניינים.

שנית, ביולי 1958 החליטה ועדת הכספים על הסדר
לגבי קרקעות הערבים. והנה אני קורא בעתון "דבר" שנערכה מסיבת עיתונאים
בהשתתפות מנהל רשות הפיתוח מר לוי, ובמסיבה זו אמר מר לוי: "רשות
הפיתוח נהגה עד עכשו בתשלום פצויים בליברליות - - -". דברים אלה
אינם נכונים. אני חושב שנהגו בגזל כלפי הערבים ולא בליברליות.
יכול היה מר לוי לומר, שנהגו בהתאם לחוק, אבל הוא אמר יותר מזה.
הוא הוסיף ואמר, לפי אותה כתבה בעתון: - - - - -

ג. לוי': זהו קטע מדברים שאמרת, אבל אינני אחראי על דיוק
הדברים שהופיעו בעתונות.

ח. לוי': הועדות מונו באיחור זרק לפני מספר שבועות החלו לפעול.
הוא אמר עוד, שהכפרים בירעם ואיקרא פונה על יסוד חוק
בבטחון חש"פ. הם לא פונו לפי חוק הבטחון. אחר כך נעשתה וולידציה.
אינני מבקש שמנהל רשות הפיתוח יהיה מדינאי, אבל הוא חייב להיות זהיר
ברבנות.

ג. לוי': אני לא דברתי על חוק הבטחון חש"פ.

ח. לוי': אתה צודק, זהו פירוש של העתון וזה מופיע בסוגריום.

בהערה זו אינני ממצה תגובתי על דברים אלה. יתכן
שנגיב כאמצעים אחרים. על כל פנים, במסגרת הדיון על התקציב אבקש להסביר
כיצד נוצרו החלטות ועדת הכספים, מתי מונו הועדות ומי הם חבריהם,
ועל פי המלצות מתי מונו?

ג. סוגי רכוש: בלתי רשות הפיתוח מצויים שני סוגי נכסים: נכסים חפשיים, ואלה הם בעיקר חנויות ודירות, ונכסים שאינם חפשיים. אלו היא שהכנסה נטו ממכירת הרכוש החפז, שהוא רכוש עצום, מסתכמת ב-5,2 מיליון לירות בלבד, וההוצאות מגיעות ל-4,4 מיליון לירות. ברור שלמכירת ההכנסה צריך להוסיף הכנסות מדמי היתר. מכל מקום, ההכנסה נטו היא קטנה מדי. כולנו רוצים שרכוש זה יימכר. אבל אני שומע טענות קשות - נקשה לי לבדוק אם הן מבוססות וצודקות - שאנשים רוצים לקנות דירות והכנסות ואין רוצים למכור להם. יתכן מאד שהם מסכימים לקנות את הרכוש הזה במחירים נמוכים מאד. מכל מקום, אבקש הסבר בעניין זה.

קראתי בדברי ההסבר שהאובייקטים הגדולים מבין המגרשים נמכרו. אבל הרושם שנוצר הוא שעד היום לא נמכרו מספיק מגרשים. הייתי רוצה לודע מהו האובייקט הניתן למכירה. הרושם שלי הוא, שלא נעשה הכל כדי למכור אובייקטים קטנים ובינוניים שהקהל הרחב היה מוכן לקנותם. קהל אינו יודע מה עומד למכירה ומה הם תנאי המכירה.

בזמנו דמלצנו שלא להעלות דמי השכירות ברכוש של רשות הפיתוח. האם המלצה זו קויימה, ומהי המדיניות כיום, האם בכוונתכם להעלות דמי השכירות או לא?

א. לוי: לשאלתו של מר קלמר ביחס להעברת קרקעות מנפקדים, הפעולה מבוצעת בקצב יפה. למעשה בכל מקום שישנם ספרי אחוזה, העברת הנכסים מהאפוטרופוס לנכסי נפקדים לרשות הפיתוח, הולכת ומסתיימת. הבעיה קיימת במקומות שאין ספרי אחוזה. לגבי חלק מהמקומות מצויים בידינו מיקרופילים מימי המנדט, אבל יש ביניהם שהם בלתי-ברורים, ולכן נצטרך לנקוט בפעולה חזקה מיוחדת.

חברת "עמידר" פועלת כטובן של רשות הפיתוח להחזקת החירות והשכרות. נעשה ניסיון לשכנע את "עמידר" לרכוש את כל העיירה בשלמותה, על בתיה, חנויותיה ומגרשיה, ו"עמידר" לא היתה מוכנה לכך. היא היתה מוכנה לקבל מאחזי את מבחר הנכסים באותו מקום, שאותו אפשר למכור בקלות, ולהשאיר בידינו את הנכסים הנמצאים במצב גרוע.

מ. קלמר: מה ההבדל בין השכונות שבונה הממשלה והיא מעבירה לעמידר ובין הנכסים של הרכוש הנטוש?

א. לוי: יש הבדל, כפי השכונות הממשלתיות הם סטנדרטים, ואילו הרכוש הנטוש מורכב מאובייקטים שונים, ביניהם בתים עתיקים ישנים, שאין למכור אותם; נוסף על כך יש בעיות של חכנון בעיירות ובטורים שבהם יש רכוש נטוש.

אשר למדיניות ההתכרות של רשות הפיתוח; כאשר אזרח רוצה לרכוש נכס מסויים, כתובתו היחידה היא - רשות הפיתוח, והוא אינו צריך להזדקק למשרדי ממשלה אחרים. אבל כאשר חברה צבורית רוצה להקים שכונ צבורי על קרקע מסויימת, והיא פונה לרשות פיתוח, רשות הפיתוח פונה לאגף השכון במשרד העבודה, שמטפל בכל בעיות השכונות הצבוריים, על מנת לקבל הסכמתו.

לשאלתו של מר רובין, ההלוואה של האפוטרופוס על נכסי נפקדים נחנת לתקציב הפיתוח ולא לרשות הפיתוח, אלא שהיא נרשמת כך מבחינה פנקסנית.

אשר להסדר עם הערבים, ועדת הכספים החליטה כאשר החליטה, במטרה את העניין לטיפול פולה של ועדת משנה שבראשה עמד מר אפרתי. ועדת המשנה קבלה המלצות מסויימות שאושרו על ידי מליאת ועדת הכספים. בהתאם להמלצות אלו מינה שר האוצר ועדות צבוריות אזוריות המונות 52 חברים, שתפקידם לפעול להמליץ בפני רשות הפיתוח על שזור הפצויים שיש לשלם לאנשים שקרקעותיהם נרכשו לפי חוק רכישת מקרקעים. ברור שפעולה זו אינה יכולה

להעשות ביום אחד. פרסום הודעות בהשומות היה בסוף חודש דצמבר, והכנס הראשון שכל חברי ועדות הצבוריות התקיים בחיפה. הכתבה שקרא מר רובין מהעתון היתה מאתו כנס. הדברים שאמרת באותו כנס הוקראו על ידי מן הכתב; כל מלה נרשמה והעתק הדברים נשלח לחברים. אילו קראת את הדברים כפי שנאמרו, היית נוכח לדעת, שאני אמרתי שרשות הפיתוח נהגה בליברליזם יותר מאשר החוק קבע. החוק קבע שהיא צריכה לשלם לפי השעורים של 1950 והיא נהגה באופן יותר ליברלי.

ידוע לי שבמחוזות כבר כינסו את הוועדות האזוריות ונתנו הנחיות ברורות לוועדות אלו. ולפי הלך הרוח באותו כנס, אני תקווה שהדבר יבוא על פתרונו. אני מוכן לשלוח לחברי הועדה את נאומי בכנס הוועדות הצבוריות.

היו"ר י. גורדי: אני הייתי מבקש שחברי הכנסת רובין ואפרתי יפגשו עם מר לויין ויבררו מה הם הדברים שנעשו ומה הם הדברים שלא נעשו. ואם יראו שהמלצות הועדה לא בוצעו, יביאו את העניין בפני ועדת הכספים.

ה. רובין: אני מקבל את הצעתך.

מר לויין: מר סוזאייב אמר כי הגיעו אליו טענות על קשיים בקניית נכסים חפוזים. יכול להיות שהאדם נתקל בקשיים כספיים. אבל מבחינה אדמיניסטרטיבית אין כל קושי בקניית נכסים, אלא שאנו כבולים בהערכה של המעריך הממשלתי והוראות של חוק רשות הפיתוח, שכל מכירה צריך לקבל אישור הממשלה. פרוצדורה זו כרוכה בזמן מסויים, אבל לגבי עצם הרכישה אין כל קושי.

ז. סוזאייב: מהו ההיקף של מכירת נכסים חפוזים?

מר לויין: אמציא לך פרטים מלאים בכתב.

אשר למכירת הנכסים בתנאי אשראי יותר נוחים, עד עכשו שילמו 50 אחוז מערך הנכס במזומן, והיתר במשך שנתיים. לפני מספר שבועות החליטה ועדת השרים הכלכליים, כי הרוכש נכס בשלמותו יוכל לשלם 25 אחוז במזומן והשאר באשראי ל-10 שנים גרביית של 8 אחוז, ובהצמדה.

ז. סוזאייב: לפי דעתי, אלה הם תנאים קשים מאד.

א. בהיר: הלוואה שנתנת לעולה לרכישת הדירה, האם אינה נתנת בהצמדה?

מר לויין: אני מתאר לי שגם הלוואה לרכישת שכון עולים נתנת בהצמדה.

מר שרון: באחוז נמוך יותר.

ז. סוזאייב: אני מבקש הסבר מדוע הלוואה לקניית נכס של רשות הפיתוח נתנת בתנאים קשים יותר מאשר הלוואה לרכישת שכון.

שכון.

מר לויין: אשר לשטחים בלתי חפוזים, אלה הם שטחי פיתוח ולגביהם קיימת בעיה של תכנון. לגבי מגרשים בודדים בערים אין בעיות תכנון, ואנו נוהגים למכור אותם על פי מכרזים בעתונות. נוכחנו לדעת כי שיטת המכרזים נתנת את ההכנסה הטובה ביותר וההוגנת ביותר. אבל נוסף לשטחים אלה ישנם שטחים נרחבים שלגביהם קיימת בעיית תכנון. עד היום אין תכנון לשטח ההריסות שבין תל-אביב ויפו. עיריית תל-אביב מסתמכת על חכנית-הורביץ שלמעשה אינה קיימת, ולעת עתה היא עושה בשטח כבתוך שלה.

לשאלתו של מר סוזאליב, מה הם האובייקטים הראויים למכירה, אני יכול להמציא לך פרטים על השטחים שתוכננו וידועים לציבור. הערכה כספית לא נוכל להמציא, כיהיא משתנה מדי פעם בפעם.

ז. סוזאליב: אני מבקש לקבל הערכה כספית משעורח.

מר לוי: אשר לדמי השכירות, קיימנו החלטת ועדת הכספים שלא להעלות דמי השכירות מבלתי להמליך בדעתה.

ה. הוקח: האם יש החלטה חדשה של הממשלה או ועדת השרים הכלכליים על מכירת אדמות מעל לשטח של 100 אלף דונם שעליו הוחלט בזמנו? מהו השטח שנמכר מתוך ה-100 אלף דונם?

מר לוי: לעת עתה אין כל הצעה לשנות חוק רשות הפיתוח הקובע, שאסור לרשות הפיתוח למכור נכסים שאינם עירוניים, ומותר לה למכור נכסים עירוניים, בתנאי שהשטח הכללי שתמכור לא יעלה על 100 אלף דונם. עד היום מכרנו 10 אלפים דונם מתוך השטח של 100 אלף דונם, וזה אינו כולל את השטחים שנמכרו למשרד העבודה לצרכי שכונ.

א. בתיא: מה מצב המו"מ המתנהל בין אגף הנכסים ומשרד העבודה על הקצאת שטחים לשכונ לעולים? לכמה יחידות דיוור הקצו שטחים? כמה משלם משרד העבודה בעד שטחי פיתוח לשכונ עולים?

מהו ערך הנכסים שהועברו לרשות חברת עמידר?

מהו מצבן החוקי של הקרקעות באילת, ומהו השטח שהועמד לרשות העיר אילת?

בזמנו היתה טענה, שמשרד העבודה מתחיל בבניית שכונ, עוד לפני שנסתיים תכנון השטח. האם חל שנוי בעניין זה?

א. הרצפלד: עוד כמה שידוע לי, אגף השכונ מחפש שטחים מתאימים לשכונ בחל-אביב, ולאחרונה רכש שטח ברמת אביב. אינני מבין מדוע היה צריך להרחיק כל כך בשעה שיכול היה להקים שכונ בשטח חל-אביב הגובל עם פו. האם אגף השכונ לא בא בחביעה לרשות הפיתוח לקבל שטח זה להקמת שכונים?

שנית, אינני רואה כל חנודה בסכום שמקבלת רשות הפיתוח מהקק"ל. ידוע לי שהקק"ל רוצה להגיע להסכם חדש בעניין זה. האם ידוע לכם על כך?

אני מתאר לי, שברשות הפיתוח יש הערכה של הרכוש העומד לרשותה. האם הערכה זו משתנה מעת לעת או שהיא עומדת וקיימת מאז נעשתה?

מ. חזני: האם האומדן של הכנסות מרשות הפיתוח בסכום של 13,5 מליון לירות אשתקד, הצדיק את עצמו, והאם האומדן של 15 מליון לירות השנה הוא מבוסס?

לפני מספר חדשים נמסר לנו על הקמת חברה משותפת עם עיריית חיפה לפתוח השטח שברחוב המלכים בחיפה. מה הן התוצאות המעשיות, האם תתחילו בפיתוח השטח?

ביחס למגרשים למוסדות צבור בשכונים ובעיירות פיתוח, אם זה לצורך בית כנסת, או בית ספר דתי או מועדון נער דתי - במקרים רבים כאשר מתגלה צורך להקים בית ספר דתי או בית כנסת, טוען משרד העבודה שאין לו אדמה לצורך זה. פאשר עוררתי שאלה זו בעבר, השיב לי מר לוי שהוא אינו אחראי על כך. האחראי הוא משרד העבודה. אני תובע שכאשר מתכננים ישוב חדש, יוקצה שטח מתאים מלכתחילה לבית כנסת, בית ספר דתי ומועדון נער דתי.

מר לוי: קיימת ועדה משותפת של אגף השיכון ורשות הפיתוח המאחרת מאש שטחים להקמת שכונות. עד היום אוחרו שטחים שאפשר להקים עליהם 7000 יחידות דיור. זה ביחס לשכון עממי ושכון-חסכוני. נוסף לכך נמסרים לאגף השכון שטחים נרחבים להקמת שכונות עוליים. שטחים אלה נמסרים ברוטו ואגף השכון מתכנן אותם בהתאם למספר היחידות. רק לפני שבוע סזכם, כי יש לאתר לאגף השיכון שטח שישפיק ל-30 אלף יחידות דיור באזור החופים. יכבר התחלנו באיתור השטחים.

אשר להסדר הכספי, מתנהל עכשיו מ"מ סופי על הסדר כולל בין אגף השכון ורשות הפיתוח. הסדר זה יחול על השכון העממי ועל השכון בחסכוני. לפי הסדר זה תשלום ערך הקרקע יוטל על המשתכן - 3% אחריו במומנים והיתר בחכירה לפי 4 אחוז. על הערך הכללי יש הנחה כוללת של 5 אחוז. מיום שהשטח נסמך לאגף השיכון הוא חייב תשלום מסים על אותו שטח ודמי חכירה משנת התחלת הבניה.

לגבי חכירה יש הערכה מחודשת כל 8 שנים, לפי תנאי החכירה של הקק"ל.

אשר לשכון עוליים בעיירות ובשטחי פיתוח, השטחים נמסרים לאגף השיכון לא לפי יחידות דיור שאפשר להקים עליהם, אלא לפי הערכה מוקדמת, ועדיין קיימת בעיה של סדרי התשלום על ידי אגף השכון.

אשר להכנסות מ"עמידר", ההכנסה ברוטו מסתכמת ב-1,3 מליון לירות.

א. בהיר: מה מספר יחידות הדיור המוחזקות על ידי עמידר?

מר סירקיס: 17,900 יחידות.

מר לוי: לשאלתו של מר בהיר ביחס לקרקעות אילת - השטח המתוכנן הוא 40 אלף דונם, וכל השטח שייך למדינה. הטיפול בשטח זה נעשה בהתאם להמלצות ועדה מקומית המורכבת מהשלטון המקומי, אגף התכנון, משרד הפיתוח, משרד הפנים ורשות הפיתוח. באילת אין מוכרים קרקעות אלא רק מחכירים.

י. בודו: כאשר החלטנו על הקמת רשות הפיתוח, לפי המטרות המפורטות בסעיף 3 של חוק רשות הפיתוח, הכוונה לא הייתה שרשות הפיתוח תחזיק בדירות, תכניס בהן תיקונים או תשחתיף במטעם-האומה, אלא שרשות הפיתוח תהווה מכשיר מרכזי ומונופוליסטי לכל הפיתוח במדינה. אולם רשות הפיתוח לא מלאה תפקיד זה, והסיבות הן שונות. נשאלת השאלה -- לשם מה קיימת רשות הפיתוח? ומדוע לא נעביד את כל ענייניה לאגף הנכסים לא רק מבחינה מעשית אלא גם מבחינה פורמלית?

הנד"ר י. גור: האמת היא שהצגת שאלה רצינית מאוד, כי רשות הפיתוח הפכה למחלקה ממלכתית בלבוש משפטי של רשות סטטוטורית. אבל אם כוונתך היא שמר לוי ישיב על שאלתך, אינך אלא טועה. הוא לא יוכל להשיב על שאלה זו. שאלה זו עליך להפנות לשר האוצר.

מר לוי: לשאלתו של מר בהיר ביחס לבניית אגף השכון בעיירות ושטחי פיתוח, עד לפני זמן מה אגף השכון בנה במקומות אלה מבלי לקבל אשורנו. מצב זה נשתנה עם הקמת הועדות המשותפות של אגף השכון ורשות הפיתוח שחפידן לאתר שטחים, ועתה כל השטחים נמסרים לאגף השכון לפי תכנון מוקדם.

לשאלתו של מר האופלד, אגף השיכון אינו מקבל קרקעות בעולם, כי קרקעות אלו יקרות מאוד. אגף השיכון מקים שכונות עממיות ואינו יכול להטיל על רשות העולה 10,000-9000 לירות קרקע בשווי של 9000 לירות. שטח ההרשעה בין יפן ותל-אביב צריך להוות את המרכז המסחרי והאומינסטרטבי של העיר, ואינו מיועד להקמת שכונות.

אשר לקק"ל, תחילה הושג הסכם בין שר האוצר והנהלת הקק"ל על סכום של 4 מיליון לירות. אך סכום זה לא שולם, ולפני שנתיים הושג הסכם על 2 מיליון לירות, מתוך תקווה שסכום זה ישולם. אך גם סכום זה לא שולם עדיין. בעבר מיליון הדונמים הראשונים שולם כל הסכום, ואילו בעבור המיליון השני לא שולם.

100 אלף הדונמים שיותר לרשות הפיתוח למכר לא אותרו. מניין כל הקרקע שבזמן רשות הפיתוח, יותר לה למכור 100 אלף דונם.

אשר להערכת הנכסים, אנו יודעים פחות או יותר מה היא הערכה. איננו מחדשים את הערכה מדי שנה בשנה, אלא בעת הצורך.

לשאלתו של מר חזני, אם אומדן ההכנסה לשנה החולפת בסכומה של 13,5 מיליון לירות הצדיק עצמו, עד סוף ינואר הגיעה ההכנסה ל-8 מיליון לירות ויש לקוות שבחדשים הנותרים יכנס הסכום הנותר, אם נפתח ממנו את 2 מיליון לירות שהקק"ל צריכה לשלם.

בעניין שקמונה לא חלה כל התקדמות, כי בחיפה פחתה ההכנסה לבנייני משרדים.

אשר להקצאת קרקע למוסדות צבוריים בעלירות פיתוח, אנו מנסים את השטחים לאגף השיכון ואיננו מחכננים אותם, ולא נוכל להתנות מסירת השטחים לאגף השיכון בהקצאתם למטרות מסוימות.

הו"ר י. גורר: מאז ירדתי בפני הוועדה שר האוצר. ישיבת הוועדה ביום ה' תוקדש לשני סעיפים: סיום הדיון בתקציב משרד האוצר והכנסות המדינה, ותקציב משרד המסחר והתעשייה.

א. בתיאור: אני מבקש שיו"ר הוועדה, מר גורר, יפנה לשר האוצר, שר העבודה ושר הפנים ויבקשם לקבוע תכנית לאיתור השטחים הדרושים להקמת 100 יחידות דיור.

הו"ר י. גורר: שמענו ממו לויין, כי עד כה אותרו שטחים ל-30 אלף יחידות דיור, אבל אני מוכן להביא בקשתך בפני שר האוצר.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.20